

Apelacja Pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach, X Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 lipca 2020 r., sygn. akt X U [...]/19.

Działając w imieniu Pozwanego Dyrektora Zakładu Emerytalno — Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, na zasadzie pełnomocnictwa, którego odpis przedkładałam w załączeniu, wnoszę apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach, X Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 lipca 2029 r., sygn. akt X U [...]/19, którego odpis wraz z uzasadnieniem został doręczony Pozwanemu w dniu [...], zaskarżając ww. orzeczenie w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucam:

1) Naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, a to art. 327¹§1, pkt 2 k.p.c. poprzez brak wyjaśnienia w uzasadnieniu wyroku podstawy faktycznej i wskazania podstawy prawnej, na podstawie której Sąd Okręgowy ustalił wysokość emerytury politycznej dla Odwołującego z pominięciem art. 13b i art. 15c ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 r. poz. 723 z późn. zm., zwanej dalej „ustawą zaopatrzeniową”), skoro poprzednie regulacje zawarte w ustawie zaopatrzeniowej, a dotyczące przyjmowania 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944 - 1990 nie obowiązują, a Ubezpieczony podlegał regulacjom zawartym w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 — 1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r., Nr 63 poz. 425 z późn. zm.).

2) Naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 177§1 pkt 3¹ k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i oddalenie wniosku Pozwanego o zawieszenie postępowania przed wydaniem rozstrzygnięcia przez Trybunał Konstytucyjny w zakresie stwierdzenia zgodności z Konstytucją m.in. art. 13c ustawy zaopatrzeniowej oraz przepisów wprowadzających od 1 października 2017 r. do niej regulacje dotyczące służby na rzecz państwa totalitarnego w sytuacji gdy z treści uzasadnienia wyroku wynika, że Sąd I instancji uznał przepisy ustawy zaopatrzeniowej za niekonstytucyjne.

3) Naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.p.c. polegające na bezpodstawnym przerzucaniu ciężaru dowodu na organ rentowy w zakresie udowodnienia, że Ubezpieczony realizował służbę na rzecz państwa totalitarnego, gdy powyższe wynika z informacji o przebiegu służby przekazanej przez Instytut Pamięci Narodowej.

4) Naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 233§1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej, bo dowolną ocenę dowodów polegającą na uznaniu, że Ubezpieczony nie uczestniczył w działaniach policji politycznej polegających na zwalczaniu opozycji demokratycznej, stowarzyszeń, kościołów, związków zawodowych [...].

5) Naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 233§1 k.p.c. w zw. z art. 252 k.p.c, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegające na zakwestionowaniu przez Sąd I instancji informacji o przebiegu służby wydanej przez IPN, pomimo braku udowodnienia przez Ubezpieczonego okoliczności przeciwnych.

6) Naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 15 z.zs² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz i wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 374 z późn. zm.) poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w całości w sytuacji, gdy Sąd I instancji bezpodstawnie uznał, że Ubezpieczony nie uczestniczył w działaniach policji politycznej polegających na zwalczaniu opozycji demokratycznej [...].

7) Naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez niezastosowanie w szczególności art. 13a ust. 5, art. 13b, 15c ust. 1 - 4 ustawy zaopatrzeniowej oraz §14 ust. 1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 grudnia 2018 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Celno-Skarbowej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2018 r. poz. 2373 z późn. zm.), co skutkowało brakiem uznania, że Odwołujący wykonywał służbę na rzecz państwa totalitarnego,

8) Naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez nieprawidłową interpretację art. 13b ustawy zaopatrzeniowej i przyjęcie, że jedyną legalną definicję „służby na rzecz państwa totalitarnego” zawiera preambuła ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (tzw. ustawy lustracyjnej), a nie art. 13b ustawy zaopatrzeniowej zgodnie z wolą ustawodawcy wyrażoną w uzasadnieniu do projektu ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2270 zwana dalej „ustawą zmieniającą”).

9) Naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 13b ust. 1 pkt 5 lit. [...] ustawy zaopatrzeniowej poprzez jego niezastosowanie, pomimo stwierdzenia przez Sąd I instancji, że Ubezpieczony pełnił w okresie [...] służbę w [...], a więc w formacjach wyszczególnionych w ww. przepisach.

10) Naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 178 ust. 1 Konstytucji poprzez jego niezastosowanie i odmowę uznania mocy obowiązującej ustawy zaopatrzeniowej,

11) Naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 9 i art. 91 Konstytucji poprzez ich błędne zastosowanie skutkującą uznaniem, że ustawa zaopatrzeniowa sprzeczna jest z przepisami prawa międzynarodowego, jak i błędne uznanie, że ustawa zaopatrzeniowa narusza zasady godności ludzkiej, rządów prawa, równości, proporcjonalności oraz prawa do rzetelnego procesu, podczas gdy zaskarżona decyzja obniża wysokość emerytury do kwoty przeciętnego świadczenia ogłaszanego przez Prezesa ZUS. to jest do kwoty świadczeń adekwatnych do tych pobieranych z powszechnego systemu zaopatrzenia stosowanych przy wyliczaniu wysokości emerytury, bez nieuzasadnionych przywilejów, stosowanych przy wyliczaniu wysokości emerytury.

12) Naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez niezastosowanie art. 2 ust. 1 ustawy zmieniającej, co skutkowało brakiem akceptacji przez Sąd dokonania przez organ emerytalny wszczęcia z urzędu postępowania w przedmiocie ponownego ustalenia wysokości świadczenia.

Z uwagi na powyższe wnoszę o: zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego MSWiA z dnia [...], nr KRW [...]/KA o ponownym ustaleniu wysokości policyjnej emerytury w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania, w

tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie: o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi decyzję w zakresie zasądzenia na rzecz Pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję.

Jednocześnie wnoszę o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z uzupełniających zeznań Ubezpieczonego na okoliczność charakteru jego służby w okresie spornym, gdyż biorąc pod uwagę treść uzasadnienia wyroku Sądu I instancji dowolnie uznano, że Ubezpieczony nie uczestniczył w zwalczaniu opozycji demokratycznej, stowarzyszeń, kościołów i związków zawodowych [...].

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w Katowicach X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zaskarżonym wyrokiem z dnia 17 lipca 2020 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przywrócił Odwołującemu [...], od dnia 1 października 2017 roku emeryturę w wysokości przysługującej do września 2017 roku. W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że policyjna ustawa emerytalna z 2016 r. narusza Konstytucję RP oraz prawa podstawowe Unii Europejskiej, zaś organ rentowy nie udowodnił w procesie, aby Odwołujący uczestniczył w praktykach bezprawia. Z powyższym rozstrzygnięciem nie sposób się zgodzić.

Zaskarżona w niniejszej sprawie decyzja o ponownym ustaleniu wysokości emerytury została wydana na podstawie art. 15c w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej w brzmieniu nadanym nowelizacją z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r. poz. 2270. dalej — ustawa zmieniająca). Dodać należy, że w myśl przepisu art. 2 ust. 1 ustawy zmieniającej w przypadku osób, w stosunku do których z informacji, o której mowa w art. 13a ustawy zmienianej w art. 1, wynika, że pełniły służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b ustawy zmienianej w art. 1, i które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mają przyznane świadczenia na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, organ emerytalny właściwy według przepisów ustawy zmienianej w art. 1, wszczyna z urzędu postępowanie w przedmiocie ponownego ustalenia wysokości świadczeń, o których mowa w art. 1 5c lub art. 22a ustawy zaopatrzeniowej.

Natomiast okoliczność faktyczną wydania spornych decyzji stanowiła informacja o przebiegu służby z dnia [...], Nr [...] pochodząca od Instytutu Pamięci Narodowej - o przebiegu służby Odwołującego na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b policyjnej ustawy emerytalnej. Informacja ta została wydana na wniosek Organu emerytalnego zgłoszony w trybie art. 13a ustawy zaopatrzeniowej. W ww. informacji IPN jednoznacznie stwierdził, że [...] w okresie [...] pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b ustawy zaopatrzeniowej.

W oparciu o powyższe organ rentowy wydał decyzję z dnia 13 czerwca 2017 roku, którą ponownie ustalił wysokość emerytury [...] od dnia 1 października 2017 roku na kwotę 2069,02 zł brutto. Podstawę wymiaru świadczenia stanowiła kwota [...] brutto, a emerytura wyniosła [...] % podstawy wymiaru. Przy ustalaniu wysokości emerytury uwzględniono wysługę określoną w zestawieniu dołączonym do decyzji z dnia 13 czerwca 2017 roku. Wysokość emerytury została na podstawie art. 15c ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej ograniczona do kwoty przeciętnej emerytury ogłoszonej przez Prezesa ZUS, to jest do kwoty 2 069,02 zł. Wydając zaskarżoną decyzję organ emerytalny działał na podstawie i w granicach obowiązujących przepisów prawa.

Na wstępie należy wskazać, że z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa zmieniająca, na mocy której wprowadzono art. 13b. ustalający katalog cywilnych i wojskowych instytucji i formacji, w których służba w od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. jest uznawana za służbę na rzecz totalitarnego państwa.

W tym miejscu należy przywołać treść uzasadnienia do projektu ww. ustawy, Zdaniem projektodawcy ustawa ta ma na celu wprowadzenie rozwiązań, zapewniających w pełniejszym zakresie zniesienie przywilejów emerytalnych, związanych z pracą w aparacie bezpieczeństwa PRL przez ustalenie na nowo świadczeń emerytalnych i rentowych osobom pełniącym służbę na rzecz totalitarnego państwa w okresie od 22 lipca 1944 r. do 31 lipca 1990 r., ponieważ wprowadzone na gruncie ustawy dezubekizacyjnej z 2009 r. rozwiązania nie okazały się w pełni skuteczne, gdyż cel tej ustawy nie został osiągnięty w zakładanym zakresie.

W ustawie zaopatrzeniowej wprowadzono art. 13b, który enumeratywnie określa, jaka służba zostaje uznana za służbę na rzecz totalitarnego państwa. Projektodawca uznał bowiem, że zachodzi ewidentna potrzeba doprecyzowania katalogu jednostek, w których służba była pełniona na rzecz totalitarnego państwa oraz uwzględnił uwagę Instytutu Pamięci Narodowej, by nie wprowadzać zmian w ustawie lustracyjnej, gdyż mogłoby to wpłynąć w sposób istotny na prowadzone postępowania lustracyjne oraz na sam proces składania i badania oświadczeń lustracyjnych. Pojęcie „służby w organach bezpieczeństwa państwa” zastąpiono pojęciem „służby na rzecz totalitarnego państwa”, by nie wprowadzać nowej definicji organów bezpieczeństwa państwa wyłącznie na potrzeby ustawy dezubekizacyjnej. Katalog wprowadzony w art. 13b i jego uzasadnienie został opracowany przez Instytut Pamięci Narodowej. Uznano, że „obecny stan badań pozwala na stworzenie enumeratywnego wyliczenia tych jednostek, których funkcjonariusze służyli na rzecz totalitarnego państwa”.

Stanowisko projektodawcy została w pełni zaakceptowane przez ustawodawcę, który wprowadził art. 13b w kształcie proponowany w projekcie (druk sejmowy VIII 1061). Zgodnie z literalnym brzmieniem art. 13b ust. 1 ww. ustawy jedynym kryterium kwalifikacji służby jako służby na rzecz państwa totalitarnego jest służba pełniona w jednostkach enumeratywnie wskazanych w przepisie. Jednostki organizacyjne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i ich poprzedniczki oraz ich odpowiedniki terenowe zostały pogrupowane z uwagi na wykonywane czynności.

Ponadto art. 13a i 13b w brzmieniu obowiązującym przed uchwaleniem ustawy zmieniające z 16 grudnia 2016 r. posiadały odesłanie do definicji „organów bezpieczeństwa państwa”, do art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, Obecnie ustawa zaopatrzeniowa posiada własne szczegółowe definicje pojęć ustawowych, którymi się posługuje i nie ma potrzeby ani możliwości bez wyraźnego zapisu w tym zakresie do posiłkowania się innym aktem prawnym przy dokonywaniu wykładni przepisów ww. ustawy.

Ustawa zmieniająca wprowadziła także art. 15c do ustawy zaopatrzeniowej, który określa zasady ustalania wysokości policyjnej emerytury w przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r.

Przepis ten w ust. 1 stanowi, że emerytura takiej osoby wynosi 0% podstawy wymiaru - za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b i 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, la oraz 2-4. Art. 15e ust. 3 zawiera obostrzenie, zgodnie z którym wysokość emerytury ustalonej zgodnie z ust. 1 i 2 nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez

Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W celu ustalenia wysokości emerytury, zgodnie z ust. 1-3, organ emerytalny występuje do Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z wnioskiem o sporządzenie informacji, o której mowa w art. 13a, ust. 1 (15c, ust. 4).

Ustawodawca wprowadzając nowe zasady ustalania wysokości świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy zobowiązał tym samym Pozwany organ emerytalny do wszczynania z urzędu postępowania w przedmiocie ponownego ustalenia prawa do świadczeń i wysokości świadczeń stosownie do wyżej wymienionych przepisów w przypadku funkcjonariuszy, którzy pełnili służbę na rzecz totalitarnego państwa, której definicję zawiera art. 13b w/w ustawy.

Z tego względu organ emerytalny wystąpił w trybie art. 13a w/w ustawy do Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o informację o przebiegu służby wszystkich świadczeniobiorców, którzy pełnili służbę przed 31 lipca 1990 r.

W tym miejscu należy podkreślić, że Pozwany organ emerytalny nie dokonuje samodzielnie kwalifikacji służby świadczeniobiorców i nie rozstrzyga czy była ona pełniona na rzecz totalitarnego państwa bowiem nie dysponuje dokumentami dotyczącym przebiegu ich służby. Organ emerytalny w tym celu występuje z wnioskiem, szczegółowo określonym w art. 13a w/w ustawy, do Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, który sporządza i przekazuje na podstawie posiadanych akt osobowych byłych funkcjonariuszy wszystkich służb podlegających do 31 lipca 1990 r. Ministrowi Spraw Wewnętrznych informację o przebiegu służby wskazanych funkcjonariuszy na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b.

Należy wskazać, że Instytut Pamięci Narodowej wskazuje czy służba świadczeniobiorcy była pełniona na rzecz państwa totalitarnego, o której mowa w art. 13b, a nie w ustawie lustracyjnej, Wobec wszczęcia z urzędu postępowania w sprawie przeliczenia świadczeń osób pełniących służbę na rzecz państwa totalitarnego w rozumieniu art. 13b ustawy zaopatrzeniowej Pozwany organ emerytalny zobowiązany był do niezwłocznego przeliczenia ustalonych dotychczas dla strony Odwołującej się świadczeń na skutek wejścia w życie w dniu 1 stycznia 2017 r. ustawy zmieniającej ustawę o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

W myśl §14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 grudnia 2018 r. środkiem dowodowym potwierdzającym datę i podstawę zwolnienia ze służby oraz okres służby jest zaświadczenie o przebiegu służby, sporządzone na podstawie akt osobowych funkcjonariusza, wystawione przez właściwe organy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu lub Państwowej Straży Pożarnej. Natomiast zgodnie z art. 13a ust. 5 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji informacja o przebiegu służby jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzanym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy.

Informacja o przebiegu służby jest tym samym wiążąca dla organu emerytalno-rentowego przy wydawaniu przedmiotowych decyzji. W wykonaniu i zgodnie z powołanymi przepisami Pozwany ustalił wysokość świadczeń Odwołującego, a złożenie do sądu odwołania od decyzji organu emerytalnego nie wstrzymuje wykonania tych decyzji (art. 2 ust. 3 ustawy zmieniającej).

W tym miejscu wskazać należy, że w obowiązującym stanie prawnym bezpodstawne jest stanowisko dopuszczające odmowę zastosowania przez sąd orzekający normy ustawowej i orzeczenie bezpośrednio na podstawie regulacji konstytucyjnej lub prawa unijnego. Stanowisko takie nie znaj-

duje uzasadnienia w wyrażonej w Konstytucji zasadzie bezpośredniego stosowania jej przepisów (art. 8 ust. 2), ani w przepisie przewidującym podległość sędziego w sprawowaniu urzędu tylko Konstytucji i ustawom (art. 178 ust. 1 Konstytucji).

Ogólne wskazania Konstytucji nie pozwalają bowiem na wydawanie na ich podstawie indywidualnych rozstrzygnięć, a przy tym sędzia, podlegając Konstytucji, nie jest zwolniony z podległości ustawie zwykłej. Należy więc przyjąć, że właściwą drogą do rozstrzygnięcia wątpliwości co do zgodności z ogólną normą konstytucyjną szczegółowej Konstytucji) regulacji ustawowej mającej zastosowanie w sprawie jest przedstawienie pytania prawnego Trybunałowi Konstytucyjnemu.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 27 marca 2000 r. (sygn. akt: P 12/98, OTK ZU nr 2/2000, poz. 67) Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że bezpośrednio stosowanie Konstytucji przybiera różne formy, których odrębności nie wolno zacierać oraz że dopóki sąd orzekający nie zdecydował się na skorzystanie z drogi pytania prawnego do TE w celu wyeliminowania normy ustawowej, którą uważa za niekonstytucyjną, nie może jej po prostu pomijać w procesie orzekania.

Bezpośredniość stosowania Konstytucji nie oznacza kompetencji do kontroli konstytucyjności obowiązującego- go ustawodawstwa przez sądy i inne organy powołane do stosowania prawa. Tryb tej kontroli został bardzo wyraźnie i jednoznacznie ukształtowany przez samą Konstytucję. Art. 188 Konstytucji zastrzega do wyłącznej kompetencji Trybunału Konstytucyjnego orzekanie w wymienionych w nim sprawach bez względu na to, czy rozstrzygnięcie ma mieć charakter powszechnie obowiązujący, czy też ma ograniczać się tylko do indywidualnej sprawy.

Domniemanie zgodności ustawy z Konstytucją może być obalone jedynie wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, a związanie sędziego ustawą obowiązuje dopóty, dopóki ustawie tej przysługuje moc obowiązująca. Ponadto należy podkreślić, że Europejski Trybunał Praw Człowieka wielokrotnie wskazywał, że zakres zastosowania Karty Praw Podstawowych UE w odniesieniu do działań państw członkowskich został określony w jej art. 51 ust. 1, zgodnie z którym postanowienia karty mają zastosowanie do państw członkowskich tylko w sytuacji, gdy stosują one prawo Unii.

W tym zakresie Trybunał stwierdził, że prawa podstawowe chronione w porządku prawnym Unii znajdują zastosowanie we wszystkich sytuacjach podlegających prawu Unii, ale nie poza takimi sytuacjami. Trybunał przypomniał, że z tego względu nie jest władny oceniać zgodności z kartą przepisów krajowych, które nie wchodzą w zakres prawa Unii. Natomiast jeżeli przepisy takie wchodzą w zakres stosowania prawa Unii, Trybunał, rozpatrując pytanie prejudycjalne, powinien udzielić wszelkich wyjaśnień interpretacyjnych koniecznych do oceny przez sąd krajowy zgodności tych przepisów z prawami podstawowymi, których ochronę zapewnia.

Należy w tym zakresie odwołać się również do postanowienia Sądu Najwyższego z 22 maja 2019 roku wydanego w sprawie II UK 158/18, w którym wskazano, że sąd nie ma kompetencji do abstrakcyjnej kontroli konstytucyjności określonego przepisu, a jedynie zupełnie wyjątkowo dopuszczalna jest kontrola mająca charakter indywidualny, koncentrująca się na procesie wykładni i stosowania prawa w sprawie, w której nastąpiła. Sąd Najwyższy w wyroku z 17 marca 2016 roku również zajął stanowisko, iż jeżeli niezgodność przepisu z Konstytucją jest w związku z rozpoznawaną sprawą oczywista i ocena taka ma dodatkowe poparcie w wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który stwierdził uprzednio niezgodność z Konstytucją przepisu o takim samym brzmieniu, jak zawarty w obowiązującej ustawie, to sąd może nie zastosować tego przepisu w rozpoznawanej sprawie ze względu na jego niezgodność z Konstytucją (V CSK 377/15).

Wobec powyższego zaakceptować należy wskazaną linię orzeczniczą, zgodnie z którą sąd powszechny może wyłącznie w wyjątkowych okolicznościach odmówić zastosowania przepisu niezgodnego z Konstytucją tylko jeżeli niezgodność ta ma charakter oczywisty, W rozpoznawanej zaś

sprawie przedmiotowa okoliczność nie ma miejsca. Tym bardziej, że Europejski Trybunał Praw Człowieka w decyzji z dnia 14 maja 2013 r. nr 1518910 (decyzja o odrzuceniu skargi — Cichopek i inni przeciwko Polsce) stwierdził, że ustawa zmieniająca swoją treść normatywną nie narusza art. 3, art. 6 § 112, art. 7, art. 8 i art. 14 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz art. 1 Protokołu nr 1 do tej Konwencji. Europejski Trybunał Praw Człowieka potwierdził, że wszystkie zasady mające generalnie zastosowanie w sprawach na tle art. 1 Protokołu nr 1 mają również znaczenie w przypadku emerytur.

Stwierdził, że ustawodawca krajowy wyposażony w bezpośrednią legitymację demokratyczną jest lepiej przygotowany do oceny, czy w danym kraju ze względu na jego wyjątkowe doświadczenie historyczne i polityczne interes publiczny wymagał przyjęcia określonych środków dekomunikacji, aby zapewnić większą sprawiedliwość społeczną albo stabilność demokracji.

Równocześnie, władze krajowe, ze względu na bezpośrednią wiedzę o swoim kraju, były uprawnione do potępienia w wybranym przez siebie czasie i formie, instytucji lub działań z przeszłości, które zgodnie z historycznym doświadczeniem kraju odrzucały zasady demokracji, rządów prawa i praw człowieka. Trybunał wskazał, że „w celu zapewnienia większej sprawiedliwości systemu emerytalnego Państwo mogło w uprawniony sposób przyjąć środki mające na celu zakończenie uprzywilejowania emerytalnego uznawanego za niezasadne i nieuczciwie uzyskane”.

Trybunał przychylił się także do stanowiska Trybunału Konstytucyjnego, który odrzucił argument, jakoby ustawa z 2009 r. służyła celom zemsty i kary zbiorowej. Zmniejszenie przywilejów emerytalnych osób, które przyczyniały się do utrzymywania władzy, lub które czerpały korzyści z opresyjnego ustroju, nie może być postrzegane jako forma kary.

Emerytury w niniejszej sprawie zostały obniżone przez krajowe ciało ustawodawcze nie dlatego, że skarżący popełnili przestępstwo lub byli osobiście odpowiedzialni za naruszenia praw człowieka, lecz dlatego, że przywileje te zostały przyznane z powodów politycznych jako nagroda za usługi uznane za szczególnie pożyteczne dla komunistycznego Państwa. W rzeczy samej, zważywszy na powód ich przyznania oraz na sposób, w jaki zostały nabyte, nie można na nie spojrzeć inaczej niż jak na rażącą niesprawiedliwość z punktu widzenia wartości stanowiących fundament Konwencji. W tym stanie rzeczy istnienie lub nieistnienie osobistej winy osób korzystających z takich nieuczciwych przywilejów nie ma znaczenia przy rozstrzygnięciu kwestii zgodności z art. 1 Protokołu nr 1.

Rozważania te niewątpliwie mają zastosowanie do regulacji zawartych w obecnie obowiązującej ustawie zaopatrzeniowej. W świetle powyższego ewentualna niezgodność kwestionowanych przez Odwołującą przepisów z ustawą zasadniczą jest na tyle niejednoznaczna, że orzekający w niniejszej sprawie Sąd I instancji nie był władny samodzielnie oceniać.

W rezultacie wskazać należy, że Sąd I instancji bezpodstawnie odmówił ustawie zaopatrzeniowej mocy obowiązującej w omawianym zakresie. Takie zaś postępowanie jest zgodnie z ugruntowaną linią orzeczniczą niedopuszczalne, albowiem kontrola sprawowana przez Sądy powszechne nie może prowadzić do pozbawiania aktu prawnego mocy obowiązującej (por. postanowienie TK z dnia 13 stycznia 1998 r., U 2/97). Sąd Okręgowy a priori założył bowiem, że przepisy ustawy zaopatrzeniowej są sprzeczne z Konstytucją i dlatego też nie powinny obowiązywać.

Takie twierdzenia są błędne, albowiem kwestionowane przez Sąd I instancji przepisy w istocie mają prowadzić jedynie do obniżenia wysokości świadczeń, a nie do pozbawienia ich ubezpieczonych. Redukcja wysokości świadczeń byłych funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa nie pozbawia ich środków do życia, ale zmniejsza świadczenia do kwot, których wysokość jest adekwatna do tych pobieranych przez ubezpieczonych z powszechnego systemu emerytalnego bez stosowania

nieuzasadnionych przywilejów.

Przechodząc do zarzutu braku zastosowania przez Sąd Okręgowy art. 13a ust. 5, art. 13b, art. 15e ustawy zaopatrzeniowej oraz braku dokonania oceny zaskarżanych decyzji w kontekście ich prawidłowości i zgodności z przepisami ustawy zaopatrzeniowej należy podkreślić, że do chwili obecnej powyższe regulacje korzystają z domniemania konstytucyjności. Sąd I instancji w ogóle nie zastosował przepisów stanowiących podstawę zaskarżonej decyzji, zgodnie zaś z art. 15 c ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej podstawą zastosowania tychże przepisów jest stwierdzenie, że osoba pobierająca świadczenie pełniła służbę na rzesz państwa totalitarnego, o której mowa wyłącznie w art. 13b.

Pozwany organ emerytalny stosownie ustalenia w tym zakresie, określone w art. 13a ustawy zaopatrzeniowej poczynił bowiem otrzymał informację o przebiegu służby ze stosownym stwierdzeniem od Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. W sporządzonym zaś uzasadnieniu Sąd Okręgowy nie kwestionował faktu pełnienia przez Odwołującego służby w formacjach wyszczególnionych w powołanym przepisie art. 13b ustawy zaopatrzeniowej [...].

W świetle brzmienia przepisów ustawy zaopatrzeniowej pojęcie służby na rzecz państwa totalitarnego oznacza pełnienie służb w jednostkach wyszczególnionych w art. 13b, co niewątpliwie miało w realiach niniejszej sprawy miejsce. Powyższe stanowi kompletną definicję służby na rzecz państwa totalitarnego, bez potrzeby sięgania do zapisów zawartych w ustawie lustracyjnej. Co więcej w sprawie doszło do zakwestionowania prawdziwości dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 252 k.p.c., chociaż Strona odwołująca nie przedstawiła żadnych dowodów, z których mogłoby wynikać, że oświadczenie organu (informacja IPN) jest niezgodne z prawdą.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy bezpodstawnie przerzuca także na organ emerytalny ciężar dowodu w zakresie wykazania, że Ubezpieczony realizował służbę na rzecz państwa totalitarnego, gdy powyższe wynika już z informacji o przebiegu służby przekazanej przez Instytut Pamięci Narodowej. Skoro Sąd I instancji powziął wątpliwości co do treści przedmiotowej informacji, to nie było przeszkód, aby zwrócić się w tym zakresie do Instytutu Pamięci Narodowej. Zamiast tego Sąd I instancji stwierdził, że nie wykazano, aby Ubezpieczony uczestniczył w bezprawnych działaniach policji politycznej, pomimo braku kompetencji ustawowych pozwanego do wykazania powyższego.

Jednocześnie organ emerytalno — rentowy zarzuca zaskarżonemu rozstrzygnięciu naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów poprzez stwierdzenie, że Ubezpieczony nie uczestniczył w działaniach policji politycznej polegającej na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń i kościołów. Nie wiadomo na jakiej podstawie Sąd I instancji stwierdził powyższe [...]. W tym zakresie orzeczenie Sądu I instancji zawiera wewnętrzną sprzeczność, albowiem z jednej strony Sąd Okręgowy oparł się na definicji preambuły ustawy lustracyjnej, zaś z drugiej strony nie zbadał w sposób wystarczający spełnienia jej przesłanek.

Organ emerytalno - rentowy z całą mocą podkreśla, że definicja służby na rzecz państwa totalitarnego została uregulowana w sposób zupełny w znowelizowanej ustawie zaopatrzeniowej, gdyby jednak — jak chce Sąd I instancji — opierać się na zapisach zawartych w preambule ustawy lustracyjnej, to materiał zgromadzony w toku niniejszego postępowania potwierdza, że [...] spełnia powyższe przesłanki. Co więcej emerytura Ubezpieczonego została z tego tytułu obniżona prawomocną decyzją z dnia 21 sierpnia 2013 roku.

Z powyższych względów odwołanie [...] powinno podlegać oddaleniu. Alternatywnie wnoszę o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I in-

stancji ze względu na nierozpoznanie istoty sprawy.

Na podstawie dominujących w doktrynie i orzecznictwie poglądów przyjmuje się, że nierozpoznanie istoty sprawy odnosi się do roszczenia będącego podstawą powództwa i zachodzi, gdy sąd pierwszej instancji nie orzekł w ogóle merytorycznie o żądaniach stron, zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania pozwu albo pominął merytoryczne zarzuty pozwanego (por. wyrok SN z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, Nr I, poz. 22; wyrok SN z dnia 14 maja 2002 r., V CKN 357/00, LEX nr 55513). W ww. orzeczeniach Sąd Najwyższy przyjął, że oceny, czy sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy, dokonuje się na podstawie analizy żądań pozwu i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy zaniechał zbadania materialnej podstawy żądań Odwołującego, ograniczając się do odrzucenia przepisów znowelizowanej ustawy i orzekania o wysokości świadczenia bez określenia podstawy prawnej ku wydaniu orzeczenia reformatoryjnego w przedmiotowym zakresie.

Z powyższych względów wnoszę alternatywnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Ponadto na podstawie art. 380 k.p.c. wnoszę o rozpoznanie postanowienia Sądu o oddaleniu wniosku Pozwanego o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177§1 pkt 3' k.p.c. i w przypadku uznania przez Sąd Apelacyjny, że rozstrzygnięcie niniejszej sprawy zależy od wyniku postępowania zawisłego aktualnie przez Trybunału Konstytucyjnym, wnoszę o zawieszenie postępowania w sprawie.

Należy zaznaczyć, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego określi kierunek procedowania w sprawie, co w konsekwencji rzutować będzie na mające zapaść w sprawie rozstrzygnięcie. Tego zaś rodzaju zależność prawna, w myśl omawianego art. 177§1 pkt 3¹ k.p.c. stanowi okoliczność uzasadniającą zawieszenie postępowania w sprawie. Pozwany podkreśla, postępowania sądowe powinny być konstruowane w taki sposób, aby preferowane były rozwiązania czyniące możliwie najbardziej prawdopodobnym to, że wydane rozstrzygnięcie sądowe będzie miało za podstawę prawdziwe ustalenia faktyczne i będzie zgodne z prawem materialnym.

W związku z powyższym wnoszę jak na wstępie.